

Označenie: TA.W.29.06.15

TECHNICKO – DODACIE PODMIENKY

Pohony na guľové uzávery pre vysokotlakové plynovody DN 300 – DN 1400

	Meno	Podpis	Dátum
Spracovateľ			
technik	Bc. Dušan FABIANKOVIČ		
Zodpovedný spracovateľ			
manažér potrubných technológií	Ing. JAROSLAV ZLATÝ		
Garant			
vedúci potrubných systémov	Ing. Lívius LISÝ		
Schválil			
riaditeľ riadenia aktív	Ing. TOMÁŠ MATULA		

Účinnosť od:	
Dokument ruší:	TA.W.29.05.15 Pohony na guľové uzávery pre vysokotlakové plynovody DN 300 – DN 1400

OBSAH

1. ÚČEL	3
2. OBLASŤ PLATNOSTI	3
3. POJMY A SKRATKY	3
4. POPIS	3
4.1 DEFINOVANIE ZÁKLADNÝCH PREVÁDZKOVÝCH PODMIENOK POHONOV	3
4.1.1 Prevádzkové teploty	3
4.1.2 Prepravované médium	3
4.1.3 Tlaky	4
4.1.4 Prostredie	4
4.1.5 Bezpečnostné faktory	4
4.2 TECHNICKÉ VYHOTOVENIE POHONOV	4
4.2.1 Elektro-hydraulické pohony	4
4.2.2 Elektrické pohony	6
4.3 ODBER POHONU VO VÝROBNOM ZÁVODE ODBERATEĽOM ALEBO SPLNOMOCNENCOM ODBERATEĽA	7
4.3.1 Pravidlá účasti zástupcov splnomocnencov odberateľa	7
4.3.2 Skúšky funkcií pohonov	7
4.3.3 Kontrola rozmerov	7
4.3.4 Vizualna kontrola	7
4.3.5 Kontrola dokumentácie	7
4.4 OZNAČOVANIE POHONU	8
4.5 BALENIE	8
5. SÚVISIACE EXTERNÉ PREDPISY	9
6. ROZDEĽOVNÍK	9
7. PRÍLOHY	9

1. ÚČEL

Účelom pracovného dokumentu je definovanie základných technicko-dodacích podmienok dodávateľov pohonov GU/KV DN 300 až DN 1400 pre eustream, a.s.

Pri dodávaní pohonov pre GU/KV DN 300 až DN 1400 preferujeme dodávanie typov pohonov od výrobcov, ktorí už dodávali na naše potrubné systémy.

V prípade použitia typov pohonov od iných výrobcov ako tých, ktorých pohony už používame, je nutné pred dodávkou týchto pohonov zabezpečiť:

- zaškolenie zamestnancov eustream,a.s. na obsluhu a údržbu týchto pohonov, písomne potvrdený spoločnosťou eustream, a.s.

2. OBLASŤ PLATNOSTI

Tieto technicko-dodacie podmienky platia pre všetkých dodávateľov pohonov pre eustream, a.s. a vzťahujú sa na pohony pre guľové uzávery a kužeľové ventily od DN 300 až DN 1400 vrátane (12" až 56") a tlakové úrovne PN 63 až PN 100 (ANSI Class 400 až 600) pre vysokotlakové plynovody.

3. POJMY A SKRATKY

Skratka	Popis skratky
DN	Menovitý priemer
EHO	Elektro-hydraulické ovládanie
EO	Elektrické ovládanie
ESD	Systém na bezpečné odstavenie technologického celku
FC	Poloha v prípade poruchy - zatvorený
FL	Poloha v prípade poruchy – zablokovaný
FO	Poloha v prípade poruchy - otvorený
GU/KV	Guľový uzáver, kužeľový ventil
PN	Menovitý tlak
ZP	Zemný plyn

4. POPIS

4.1 DEFINOVANIE ZÁKLADNÝCH PREVÁDZKOVÝCH PODMIENOK POHONOV

4.1.1 Prevádzkové teploty

- teplota prepravovaného plynu: maximálne + 59° C, pri špeciálnych požiadavkách vyššia
- teplota okolitého prostredia: od -29 °C do +59 °C

4.1.2 Prepravované médium

Prepravovaným médiom je zemný plyn (vrátane skvapalneného zemného plynu, biometánu, plynu vyrobeného z biomasy, ako aj iných druhov plynu, ak tieto ostatné plyny spĺňajú podmienky na prepravu plynu v súlade s Technickými podmienkami a príslušnými zmluvami o prepojení) Obsah pevných častíc do 100 g/m³, s veľkosťou častíc do 5 mm v objemovej vzorke zemného plynu.

Prímesi:

a) obsah sírovodíka	≤ 5	mg/m ³
b) obsah síry celkom	≤ 50	mg/m ³
c) metylmerkaptan celkom	≤ 10	mg/m ³
d) obsah dusíka	≤ 5	mol %
e) obsah vodíka	≤ 10	mol %

4.1.3 Tlaky

Maximálny prevádzkový tlak (MOP) alebo nominálny tlak (PN) sú určené v objednávke.

4.1.4 Prostredie

4.1.4.1 Pohon bude pracovať v prostredí - ATEX Zóna 2 podľa STN EN IEC 60 079-10-1.

4.1.4.2 Pohon musí byť plne spoľahlivý a bezpečný aj pri vibráciách potrubného systému, ktorého bude súčasťou. Efektívna hodnota rýchlosti vibrácií meraná vo frekvenčnom rozsahu 6 - 50 Hz je maximálne 4 mm/s.

4.1.5 Bezpečnostné faktory

- líniová časť: $s = 2,00$ ($f_0 = 1/s$)
- kompresorové stanice: $s = 2,15$ ($f_0 = 1/s$)

4.2 TECHNICKÉ VYHOTOVENIE POHONOV

Výrobca pohonov musí disponovať systémom manažérstva kvality podľa EN ISO 9001.

Výrobca pohonov musí disponovať osvedčením o certifikácii pohonov v EU pred začatím vyhlásenia tendra v zmysle nariadenia vlády Slovenskej republiky o zariadeniach a ochranných systémoch určených na použitie v prostredí s nebezpečenstvom výbuchu 149/2016 Z.z. alebo smernice Európskeho parlamentu a rady 2014/34/EÚ o harmonizácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa zariadení a ochranných systémov určených na použitie v potenciálne výbušnej atmosfére, o vhodnosti použitia zariadenia v definovanom prostredí Zóna II a zákona 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Garancia poskytovaná výrobcom musí byť minimálne 3 roky.

Technické vyhotovenie pohonu je určené v objednávke.

Používajú sa 2 typy vyhotovenia pohonu:

- elektro-hydraulické ovládanie (EHO);
- elektrické ovládanie (EO).

4.2.1 Elektro-hydraulické pohony

4.2.1.1 Základné údaje

Čas prestavenia v rozsahu (s):

- DN 300 – min. 10s. - max. 20 s;
- DN 500 – min. 20s. - max. 60 s;
- DN 700 , DN 900 , DN 1000 – min. 20 s. - max. 90 s;
- DN 1200 , DN 1400 – min. 30s. - max.120 s.

4.2.1.2 Konštrukčné vyhotovenie

- podľa ISO 12490 (API 6DX);
- pohon upevnený priamo na telese GU/KV;
- ovládacie prvky zabudované v uzatváracíj skriní ;
- voľba režimu ovládania miestne / diaľkovo, samostatným prepínačom;
- možnosť ovládať GU/KV pri strate napájania – min. tri núdzové prestavenia GU/KV;
- možnosť prestavovania GU/KV pomocou ručného čerpadla;
- s diaľkovou signalizáciou polohy GU/KV - koncových polôh a medzipolohy uzáveru;
- s vizuálnou mechanickou signalizáciou polohy GU/KV na ose ovládacieho čapu;
- bez nárokov na údržbu (max. kontrola kvality oleja 1- krát ročne);
- jednoduché technické riešenie nastavenia koncových polôh s polohou GU/KV;
- motorické napätie 3 x 400 V striedavých;
- prehľadná schéma zapojenia hydraulického a elektrického systému;
- momentové, elektrické a tepelné ochrany motora zabudované priamo v pohone v zmysle STN EN 60 204-1;
- použitie biologicky odbúrateľného oleja;
- pohon konštruovaný ako stavebnicový systém;
- konštrukčné vyhotovenie pohonu musí spĺňať požiadavky smernice Európskeho parlamentu 2014/34/EU a smernice 2006/42/ES,

4.2.1.3 Pripojovacie tvary

Pripojovacie tvary a rozmery voliť podľa pripojovacieho tvaru GU/KV .

4.2.1.4 Ovládacie napätie

DC – jednosmerné, podľa požiadavky: 220 V DC alebo 24 V DC, napätie 24 V DC pre ESD systém (ak je požadované), v prípade straty napätia sa uvedie armatúra do definovanej bezpečnostnej polohy FC, FO, FL .

4.2.1.5 Miestne ovládanie

Vo všetkých prevedeniach možnosť voľby miestneho a diaľkového ovládania samostatným prepínačom.

4.2.1.6 Diaľkové ovládanie a diaľkové snímanie stavov GU/KV

- povel na otvorenie a zatvorenie GU/KV (ovládacie napätie 24V);
- signalizácia polohy otvorený a zatvorený (koncové spínače);
- signalizácia režimu (miestne/diaľkovo);
- signalizácia poruchového stavu GU/KV (LBS, HP, LP);
- snímanie ďalších údajov (tlak oleja, teplota oleja a pod.) podľa požiadaviek odberateľa.

4.2.1.7 Protikorózna ochrana

Náter (RAL odtieň podľa požiadaviek odberateľa).

4.2.1.8 Zvláštne ujednania

- po nainštalovaní pohonu je technik dodávateľa povinný uviesť pohon do prevádzky a vykonať zaškolenie obsluhy v mieste dodania .

4.2.2 Elektrické pohony

4.2.2.1 Základné údaje

Uzatvárací čas (s):

- DN 300 - max. 20 s;
- DN 500 – max. 60 s;
- DN 700 , DN 900 , DN 1000 – max. 90 s;
- DN 1200 , DN 1400 – max.120 s.

4.2.2.2 Konštrukčné vyhotovenie

- podľa ISO 12490 (API 6DX);
- pohon upevnený na telese GU/KV;
- podľa špecifikácie odberateľa s diaľkovým ovládaním,
- voľba režimu ovládania miestne / diaľkovo,
- s diaľkovou signalizáciou polohy GU/KV - koncových polôh a medzipolohy uzáveru;
- s vizuálnou mechanickou signalizáciou polohy GU/KV na ose ovládacieho čapu;
- jednoduché technické riešenie nastavenia koncových polôh s polohou GU/KV;
- motorické napätie 3 x 400V striedavých;
- v prípade straty napájania možnosť prestavovania GU/KV ručne pomocou mechanického prevodu – ručné kolo;
- prehľadná schéma zapojenia;
- momentové snímače a koncové snímače polohy;
- možnosť ukazovania okamžitej polohy GU/KV miestne, prípadne možnosť diaľkového prenosu polohy (podľa požiadaviek);
- momentové, elektrické a tepelné ochrany motora zabudované priamo v pohone v zmysle STN EN 60 204-1;
- konštrukčné vyhotovenie pohon musí spĺňať požiadavky smernice Európskeho parlamentu 2014/34/EU a smernice 2006/42/ES.

4.2.2.3 Pripojovacie tvary

Pripojovacie tvary a rozmery voliť podľa pripojovacieho tvaru GU/KV.

4.2.2.4 Miestne ovládanie

Vo všetkých prevedeniach možnosť voľby miestneho a diaľkového ovládania samostatným prepínačom.

4.2.2.5 Diaľkové ovládanie a diaľkové snímanie stavov GU/KV

- povel na otvorenie a zatvorenie GU/KV (ovládacie napätie 24V);
- signalizácia polohy otvorený a zatvorený (koncové spínače);
- signalizácia režimu (miestne/diaľkovo);
- signalizácia poruchového stavu GU/KV.

4.2.2.6 Protikorózna ochrana

Náter (RAL odtieň podľa požiadaviek odberateľa).

4.2.2.7 Zvláštne dohovory

- po nainštalovaní pohonu v mieste dodania je technik dodávateľa povinný uviesť pohon do prevádzky.

4.3 ODBER Pohonu vo výrobnom závode odberateľom alebo splnomocnencom odberateľa

Odberateľ si vyhradzuje právo účasti na výstupnej kontrole pohonu.

Pohon je v rámci preberacieho konania podrobený kontrole podľa objednávky, kontrole kompletnosti dokumentácie a následnému vykonaniu finálneho testovania.

4.3.1 Pravidlá účasti zástupcov splnomocnencov odberateľa

Pre účasť zástupcov splnomocnencov odberateľa platia nasledovné pravidlá:

- dátum finálnych testov oznámi výrobca odberateľovi minimálne 14 dní vopred;
- ak sa napriek včasnej výzve nezúčastní žiadny splnomocnenec odberateľa na finálnych testoch, je výrobca oprávnený expedovať pohon bez preberania odberateľom;
- prítomnosť zástupcu objednávateľa pri testoch nemá vplyv na zodpovednosť a garancie výrobcu;
- výrobca pripraví pohon na testovanie v stave, v akom sa tento bude expedovať;
- výrobca v prípade, že pohon nevyhovie testom, je povinný oboznámiť odberateľa s technickým objasnením závad. Po tomto objasnení a odstránení závad môže pripraviť pohon na opätovnú prebierku;
- jeden pohon môže podrobený záverečnému testovaniu maximálne 2 krát. Ak pohon nevyhovie záverečným testom prvýkrát a ani opakovaným testom, tento pohon odberateľ nepreberie a výrobca ho musí nahradiť iným pohonom.

4.3.2 Skúšky funkcií pohonov

Podľa typov pohonov overenie si ich funkcií, minimálne však:

- ručné otáčanie polohy pohonu, reverzný pohyb, plynulosť pohybu pri prestavovaní armatúry;
- kontrola nastavenia hodnoty na LBC systéme, štandardná hodnota poklesu tlaku 5 bar/minútu s možnosťou zmeny nastavenej hodnoty v rozsahu od 1 do 10 bar/min.

4.3.3 Kontrola rozmerov

Kontrolujú sa nasledovné rozmery:

- dĺžka;
- výška;
- pripojovacie rozmery pohonu.

4.3.4 Vizuálna kontrola

- kontrola značenia pohonov.

4.3.5 Kontrola dokumentácie

Súčasťou dodávky pohonu musí byť dokumentácia, ktorá minimálne obsahuje:

- materiálové atesty tlakových častí použitých komponentov;
- výkres pohonu s hlavnými rozmermi a ich toleranciami odsúhlasený odberateľom;
- schému elektrického zapojenia, hydraulickú schému (EH pohon);

- údaje o hmotnosti pohonu, minimálnom a maximálnom krútiacom momente, pripojovacie rozmery, doba manipulácie pohonu pri predpísanom krútiacom momente;
- zoznam použitých dielov s predloženými certifikátmi pre elektrické zariadenia vhodné v potenciálne výbušnej atmosfére v rámci smernice ATEX 2014/34/EÚ;
- inšpekčný certifikát 3.2 podľa STN EN 10204
- protokol o úspešnom absolvovaní záverečnej testovacej procedúry podpísaný zástupcami odberateľa;
- osvedčenie o vhodnosti použitia zariadenia v definovanom prostredí Zóna 2, v zmysle nariadenia vlády Slovenskej republiky o zariadeniach a ochranných systémoch určených na použitie v prostredí s nebezpečenstvom výbuchu 149/2016 Z.z. alebo smernice Európskeho parlamentu a rady 2014/34/EÚ o harmonizácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa zariadení a ochranných systémov určených na použitie v potenciálne výbušnej atmosfére, o vhodnosti použitia zariadenia v definovanom prostredí Zóna II a zákona 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- vyhlásenie o začlenení čiastočne skompletizovaných strojových zariadení podľa smernice 2006/42/ES;
- PED certifikát „Pressure Equipment Directive“ 2014/68/EU v prípade ak pohon obsahuje tlakové časti, v zmysle smernice Európskeho parlamentu a rady 2014/68/EÚ o harmonizácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa sprístupňovania tlakových zariadení na trh;
- všeobecný návod na údržbu a prevádzku pohonu (v slovenskom jazyku) – musí obsahovať aj návod na bezpečné zaistenie pohonu v zatvorenej polohe (Pod pojmom bezpečné zaistenie sa rozumie sled činností a úkonov, ktoré je potrebné vykonať na pohone, aby nedošlo k samovoľnému otvoreniu armatúry, resp. k otvoreniu armatúry z dôvodu neoprávnenej manipulácie, znefunkčnenie ovládania, odtlakovanie ovládania, odpojenie od el. napätia, nemožnosť ovládania ani manuálne napr. ručným čerpadlom a pod.).

4.4 OZNAČOVANIE POHONU

Pohon, musí byť vybavený štítkom, na ktorom sa musia nachádzať minimálne tieto údaje:

- a) ochranná značka výrobcu;
- b) typ pohonu;
- c) ovládacie napätie cievky;
- d) výrobné číslo pohonu; rok výroby;
- e) max. krútiaci moment pohonu;
- f) hmotnosť;
- g) označenie pohonov chránených proti výbuchu musí obsahovať na identifikačnom štítku skupinu a kategóriu zariadenia, kategóriu a skupinu výbušnosti a teplotnú triedu, ako aj symbol CE-Ex, preukazujúci zhodu zariadenia s európskou smernicou 94/9/EG ATEX skupina zariadení II, určené do plynnej zóny 2, stupeň ochrany IIC podľa smernice Európskeho parlamentu 2014/34/EU a STN EN 60079.

4.5 BALENIE

Pohon musí byť zabalený v nevratnom továrenskom obale tak, aby sa počas prepravy zabránilo jeho poškodeniu alebo zníženiu funkčnosti. Cena obalu je zahrnutá v cene pohonu.

Pripojovacie konce musia byť zabalené a zaslepené, aby do pohonu nemohla vniknúť nečistota.

5. SÚVISIACE EXTERNÉ PREDPISY

STN EN 1594	Plynárenská infraštruktúra. Plynovody na maximálny prevádzkový tlak nad 16 bar. Požiadavky na prevádzku.
STN EN IEC 60079-10-1: 2022	Výbušné atmosféry. Časť 10-1: Určovanie priestorov. Výbušné plynné atmosféry.
STN EN ISO 3183	Naftový a plynárenský priemysel. Oceľové rúry na potrubné dopravné systémy (ISO 3183: 2019)
STN EN 10204-2005	Kovové výrobky. Druhy dokumentov kontroly.
STN EN ISO 9712-2022	Nedeštruktívne skúšanie. Kvalifikácia a certifikácia pracovníkov nedeštruktívneho skúšania (ISO 9712: 2019)

Smernica Európskeho parlamentu a rady 2014/34/EÚ o harmonizácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa zariadení a ochranných systémov určených na použitie v potenciálne výbušnej atmosfére (prepracované znenie)

6. ROZDEĽOVNÍK

Špeciálny: TA,
TT,
TU,
TKO.

7. PRÍLOHY

Bez príloh.